

Koltai Istvánné A Szüleivel

Ez én vagyok a szüleimmel, Friedmann Ferencceel és Pollák Arankával a házuk előtt 1935-ben.

1929-ben fejeztem be a polgárit [lásd: polgári iskola]. Szerettem volna ugyanúgy tanulni, mint Piri, de nem lehetett. A nagyobb testvéreknél még inkább volt pénz, és aztán mikor már hozzám ért, már elfogyott. Varnni, az volt az egyetlen majdnem, ahova biztosan mehettünk. Úgyhogy [úgy határoztak, hogy] a lányok menjenek varrni. Abban az időben nemigen lehetett mást tanulni, pláne zsidóknak. Valakihez beadtak, az apukának ismerőse volt, az is egy szabó volt, de rossz volt náluk. Az egy nem magyar származású zsidó szabó volt. Női szabó. Nagyon rövid ideig voltam ott, mert otthon csináltam az arénát, hogy énnekem ottan nem jó. De azért megtanultam varrni, miután nekünk a kezünkben benne volt a varrás, miután apuka szabó volt.

Ugyanabban az utcában laktak a Greinerék, a férjemék, mint mi. És odamentem varrni, a Greiner Dórához. Hárman-négyen dolgoztak a műhelyben. A Dóra volt a főnök. Nagyon szigorú volt, mindig a fejemre olvasott dolgokat, mikor még nem volt a sógornőm, és mikor már elvett az öccse, mindig mondtam neki: te olyan utálatos főnök voltál, hogy az borzalmas. Egy-két évig inas voltam, addig nem kaptam pénzt, de örültünk, hogy elhelyeztek oda. Aztán fölszabadultam, és annak megfelelően fizettek. De ott nem volt munkaidő. Meg volt határozva, hogy hányra kellett járni, de most már nem tudom pontosan. Gondolom, hét vagy nyolc óra felé. És addig ott kellett lenni, amíg be nem fejeztük az elhímezést meg a mit tudom én, mit. Ameddig Egerben voltak [a Greiner lányok], ott dolgoztam.

Ott dolgoztam a férjem nővérénél a varrodában, és addig szereltem a vasalót, míg a férjem belém esett, és én meg őbelé, és aztán meg elvettük egymást. Én bírtam őt nagyon, mert okos fiú volt. Nem a legszebb volt, de nagyon okos volt, és én szerettem tanulni mindig. Eredeti jó fej volt az én férjem, nagyon szellemes és okos és intelligens. És tőle mindent meg lehetett tanulni, ami kellett az élethez. A férjem alapozta meg nekem az egész hozzáállásomat a dolgokhoz. Mert ő kommunista volt kezdettől fogva, a háború előttről. A férjem alapvetően egy nagyon rendes ember

volt, és én átvettem, mert ő mérvadó volt számomra. Később én is nagy hitetlen lettem, mert a férjem kommunista volt.